Rollen, taken en verantwoordelijkheden Preventieve Dyslexiezorg

Bij het ontwikkelen van een nieuwe methodiek is het van groot belang dat vanaf het begin goed nagedacht wordt over de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende betrokkenen. Evenals de methodiek zelf, ontwikkelen rollen, taken en verantwoordelijkheden van de betrokkenen zich gaandeweg.

In dit document zijn de rollen, taken en verantwoordelijkheden in het kader van de PD-methodiek beschreven, zonder daarin volledig te willen en kunnen zijn. Het doel van de globale taakomschrijving (per rol) is om betrokkenen een handreiking te bieden om de eigen taak zo goed mogelijk in te vullen en – in onderling overleg – af te bakenen ten opzichte van de taken van de andere betrokkenen. Er is steeds een indicatie gegeven van de ureninzet om – ook al pakt dat in de praktijk vaak anders uit – ook op dat terrein enige helderheid te bieden. Met deze ureninzet is gerekend in de begroting tijdens de ontwikkeljaren en – ook nu de PD-methodiek een structureel arrangement is – vormt deze nog steeds uitgangspunt voor de gesprekken over taken en de daarvoor beschikbaar te maken tijd.

Beschrijvingen van taken en verantwoordelijkheden zijn geduldig, ook hier geldt ‘the proof of the pudding, is in the eating’. Enerzijds is de complexiteit van een rol nooit volledig te vatten in takenlijstjes, anderzijds is niet de beschrijving van de taken, maar de wijze waarop deze daadwerkelijk worden uitgevoerd in de praktijk, van belang. Voor de PD-methodiek is de wijze waarop dit ook effectief in onderlinge samenwerking gebeurt, een kritische succesfactor. De enige manier om daar achter te komen, is het te doen en steeds gezamenlijk te bepalen of de beoogde resultaten worden bereikt.

Om toch enige waarborg te hebben voor kwaliteit van uitvoering en implementatie, zijn de taakomschrijvingen in het kader van de PD-methodiek meegenomen in de functionerings- en beoordelingssystematiek op de scholen en in de gesprekken over benodigde professionalisering. In het PD-team en de PD-stuurgroep is voortdurend aandacht voor het kwaliteitsbewaking en zijn – waar nodig – bijstellingen doorgevoerd. Stimuleringsgesprekken zijn gevoerd door senior-adviseur onderwijs, hoofdbehandelaar en PD-projectleider ten behoeve van het bevorderen van kwaliteit van zowel de uitvoerende als de strategische partijen.

Na het samenvattende schema van rollen en taken, volgt per rol een taakomschrijving en een urenindicatie voor inzet en professionalisering. Twee rollen die cruciaal én specifiek zijn voor de PD-methodiek (casemanager en behandelaar) zijn in een bijlage nader uitgewerkt. Ook zijn bijlagen toegevoegd met een urenindicatie voor consultatietraject en proefbehandeling.

Betrokkenen bij de PD-methodiek

Operationeel niveau	
Leerkracht	De leerkracht voert 1x per week samen met de behandelaar de preventieve interventies uit, de rest van de week voert de leerkracht deze zelfstandig uit. De leerkracht leert van de interprofessionele samenwerking en heeft korte lijnen met de ouders.
Behandelaar	De behandelaar stelt in afstemming met school en ouders het integraal behandelplan op en voert 1x per week samen met de leerkracht de preventieve interventies uit. De behandelaar zet inhoudelijke expertise en coachingsvaardigheden maximaal in tijdens de interprofessionele samenwerking en de samenwerking met de ouders.
Intern begeleider	De ib'er ondersteunt de leerkracht(en) (eventueel samen met de interne leesspecialist) en heeft op schoolniveau de regie over het PD-leerlingentraject. De ib'er voert samen met directie en het team het PD-schoolontwikkelingstraject uit en is daarvoor contactpersoon voor de casemanager en geconsulteerde behandelaar.
Interne leesspecialist	De schoolinterne leesspecialist (remedial teacher, taal-, of dyslexiespecialist) ondersteunt de leerkracht en ib'er met inhoudelijke expertise en coaching in afstemming met de behandelaar. De leesspecialist kan ook – in plaats van de ib'er – de coördinatie hebben over het *PD-leerlingentraject*. De leesspecialist heeft tevens een rol in het *PD-schoolontwikkelingstraject*. NB: Niet iedere school heeft een leesspecialist.
Schooldirectie	De schoolleiding is verantwoordelijk voor de inbedding van de PD-methodiek in het schoolbeleid, hetgeen inhoudt dat de visie met betrekking tot preventie, goed lees- en spellingonderwijs en interprofessioneel samenwerken daadwerkelijk wordt gerealiseerd in het onderwijskundig handelen in de praktijk. Faciliteert, stimuleert en bemiddelt waar nodig. Ziet toe op kwaliteit van PD-uitvoering en PD-implementatie en de resultaten die dit voor PD-leerlingen oplevert.
Tactisch niveau	
PD-team	Het PD-team coördineert en monitort de uitvoering op de scholen, leert door intervisie en training en bemiddelt waar nodig. Ook is het PD-team aanspreekpunt voor de strategische partners. Het PD-team bestaat uit de PD-projectleider/ coördinator(en), casemanagers, (hoofd)behandelaren, projectleider-Bouw! en senior-adviseur onderwijs van schoolbestuur (N = ≥15). Het PD-team komt 6 x per jaar bij elkaar.
Coördinator(en) PD-team	De coördinatoren van het PD-team zijn verantwoordelijk voor de aanmelding, toewijzing, verdeling van de PD-leerlingtrajecten en de professionalisering van het PD-team. Zij zijn eerste aanspreekpunt voor de uitvoerders, ouders, zorgaanbieders, beleidsmedewerkers van schoolbesturen en gemeenten. Tijdens de vier ontwikkeljaren was de PD-projectleider tevens coördinator van het PD-team. Nu de PD-methodiek structureel is, wordt deze taak uitgevoerd door twee en later drie coördinatoren (onderwijs & zorg).
Casemanager	De casemanager (CM) is een (bovenschoolse) onderwijsspecialist (zelf meestal ib'er of leesspecialist op de eigen school) met kennis van uitvoering en beleid op het gebied van lees- en spellingonderwijs op alle ondersteuningsniveaus (ON1-ON-2-ON-3). De CM wordt door het schoolbestuur gefaciliteerd en heeft zowel de taak om het preventieve behandeltraject voor leerlingen (*PD-leerlingentraject*) te monitoren als het *PD-schoolontwikkelingstraject* te stimuleren en mede te begeleiden. Bij 'calamiteiten' is de CM intermediair tussen behandelaar en school. Om dit alles goed te kunnen doen, maakt de casemanager deel uit van het PD-team.

Behandelaar	De behandelaar zet – naast de uitvoering van de PD-leerlingentrajecten op de scholen – expertise in in het PD-team en – indien gevraagd - in het kader van een consultatietraject.
Hoofdbehandelaar	De hoofdbehandelaar (inmiddels: regiebehandelaar genoemd) volgt de PD-leerlingentrajecten via de behandelaars, begeleidt hen, leidt het Multi Disciplinair Overleg (MDO) (voorafgaand aan de evaluatiegesprekken op school), zet expertise in waar nodig (PD-team, consultatie door scholen) en draagt ertoe bij - met inzet van wetenschappelijk onderbouwde kennis – om de PD-methodiek zo doeltreffend mogelijk te laten verlopen.
Projectleider-Bouw!	De projectleider-Bouw! coördineert bovenschools de uitvoering en implementatie van het ICT-programma Bouw!, dat integraal deel uitmaakt van de PD-methodiek. Het organiseren van (boven)schoolse trainingen en uitwisseling en het ondersteunen van scholen bij het opstellen van Bouw!-beleid behoort tot de taken van de projectleider Bouw! Tevens is zij of hij aanspreekpunt voor alle scholen, ouders en PD-team.
Strategisch niveau	
PD-stuurgroep	De PD-stuurgroep ontwikkelt gezamenlijk strategisch beleid (inhoudelijk en budgettair) en ziet toe op de uitvoering en implementatie op tactisch en - in afstemming met het PD-team - op operationeel niveau. De stuurgroep legt de ontwikkelde methodiek vast in beleidsdocumenten en geeft sturing aan cyclische kwaliteitszorg en datamonitoring. De stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de strategische partijen: - senior-adviseur onderwijs van schoolbestuur - senior-beleidsmedewerker van de gemeente - management van de zorgaanbieder. De PD-projectleider bereidt de stuurgroepvergaderingen voor en neemt zelf ook aan het stuurgroepoverleg deel. De stuurgroep komt 3 à 4 keer per jaar bij elkaar.
Senior beleidsmedewerker gemeente	De senior-beleidsmedewerker maakt deel uit van de PD-stuurgroep en is door de gemeente(n) gemandateerd om op strategisch niveau de PD-methodiek te implementeren volgens de door de gemeente uitgezette lijn én in afstemming met de andere strategische partners, zowel met betrekking tot praktijk als beleid.
Senior-adviseur onderwijs schoolbestuur	De senior-adviseur onderwijs is door het schoolbestuur gemandateerd om zowel op tactisch als op strategisch niveau de PD-methodiek te implementeren volgens de door het schoolbestuur uitgezette lijn in afstemming met de andere strategische partners, zowel met betrekking tot praktijk als beleid.
Management/directie zorgaanbieder	De directeur/manager van de zorgaanbieder(s) is verantwoordelijk voor het op strategisch niveau implementeren van de PD-methodiek volgens de eigen ontwikkelde invulling, de door de gemeente uitgezette lijn en in nauwe afstemming met het schoolbestuur.

PD-projectleiding

Verantwoordelijk voor het optimaal ontwikkelen van de PD-methodiek in brede zin (*PD-leerlingentraject*, *PD-schoolontwikkelingstraject* en *strategisch PD-traject*) en de uitvoering en duurzame implementatie daarvan. Optimaliseren van de samenwerking (op alle niveaus) en zorgdragen voor communicatie over en verdere uitrol van de PD-methodiek. Op de rol van de PD-projectleider wordt nader ingezoomd in het hoofdstuk over het proces van implementatie van de PD-methodiek, waar ook de rol van de strategische partners nader wordt belicht.

Betrokkenen bij de PD-methodiek op operationeel niveau (schoolniveau)

Rol in PD-methodiek	Taken en verantwoordelijkheden PD-methodiek
Leerkracht	De leerkracht voert 1x per week samen met de behandelaar de preventieve interventies uit, de rest van de week voert de leerkracht deze zelfstandig uit. De leerkracht leert van de interprofessionele samenwerking en heeft korte lijnen met de ouders. **Taakomschrijving (globaal)** Neemt deel aan het intakegesprek en verzamelt gegevens voor het leerlingdossier • Werkt mee aan het opstellen van het integraal behandelplan voor leerling • Werkt interprofessioneel samen met behandelaar in de klas en overlegt (wekelijks) over voortgang en/of bijstelling van het plan • Geeft goed lees- en spellingonderwijs op ON1 en ON2 en voert de afgesproken interventies op ON3 (PD-leerlingentraject) en afstemming met de behandelaar en de ouders uit • Neemt de afgesproken (LVS-)toetsen af en houdt samen met de andere professionals in de gaten of de doelstellingen bereikt worden • Evalueert het PD-leerlingentraject (tussentijds en eind) op rendement en uitvoering • Biedt een eigen bijdrage aan de besluitvorming met betrekking tot het vervolgtraject van de PD-leerling (schooltraject, EED-traject, anders) • Werkt aan de eigen professionele ontwikkeling op het naaste niveau van ontwikkeling, specifiek aan competenties op ON3 • Werkt mee aan praktijkonderzoek naar de PD-methodiek.
Indicatie voor ureninzet	**Inzet leerkracht PD-traject:** • Verzorgen van goed lees- en spellingonderwijs: reguliere tijd • Extra inzet PD-traject: 5 uur per leerling. **Professionalisering:** • Professionalisering PD-traject: 6 uur per leerling op jaarbasis • Verder professionalisering bekostigd uit eigen scholingsbudget.

Rol in PD-methodiek	Taken en verantwoordelijkheden PD-methodiek
Behandelaar	De behandelaar stelt in afstemming met school en ouders het integraal behandelplan op en voert 1x per week samen met de leerkracht de preventieve interventies uit. De behandelaar zet inhoudelijke expertise en coachingsvaardigheden maximaal in tijdens de interprofessionele samenwerking en de samenwerking met de ouders. **Taakomschrijving (globaal)** • Stelt op basis van het aangeleverde leerlingdossier en in afstemming met van alle betrokkenen) het integrale behandelplan op voor de leerling met doelen (op leerlingenniveau, schoolniveau en thuisniveau), werkwijze, inzet methodieken (inclusief ICT-programma Bouw!) en evaluatieafspraken • Voert het preventieve behandeltraject in twee periodes van 8 weken (1 uur per week) in interprofessionele samenwerking met leerkracht uit in de klas in nauwe afstemming met ouders • Maakt van iedere sessie een sessieverslag en deelt dat met alle betrokkenen • Initieert en onderbouwt het werken met bewezen effectieve, preventieve methodieken (op ON3) en de daarvoor benodigde samenwerkingsvormen in de klas • Stemt interprofessioneel af met leerkracht en ib'er/leesspecialist om de interventies zo getrouw en effectief mogelijk te laten verlopen • Neemt de binnen de PD-methodiek afgesproken toetsen af (aanvullend op de toetsen die de school afneemt) en houdt samen met de andere professionals in de gaten of de doelstellingen bereikt worden • Verdiept zich in en vergroot de eigen vaardigheden in het inzetten van co-teachingsvormen (voordoen-nadoen, scaffolding, inhoudelijke verdieping) • Leeft het versterkend effect van samenwerking van onderwijs en zorg voor en stelt zich daarin lerend op • Bemiddelt (aanvullend op de inspanningen van casemanager) in mogelijke knelpunten van kennisdeling of organisatie op klas- of schoolniveau • Evalueert (tussentijds en aan het eind) het *PD-leerlingentraject* op basis van leerlingresultaten en procesverloop • Neemt het voortouw bij de besluitvorming met betrekking tot het vervolgtraject van de PD-leerling (schooltraject, EED-traject, anders) • Werkt mee in consultatietrajecten (indien aangewezen) en zet daarbij met name inhoudelijke expertise in • Werkt mee aan praktijkonderzoek naar de PD-methodiek.

Indicatie voor ureninzet	**Preventieve behandeling in de klas**: • 30 uur per PD-leerlingentraject (directe en indirecte tijd) • Follow-up (indien gewenst): 10 uur per leerling. **Consultatietraject**: • Consultatie voor maximaal 10 uur per traject (aparte bekostiging). **Proefbehandeling**: • Maximaal 10 uur per leerling (bekostiging vanuit regulier EED-traject). **Professionalisering:** • Professionalisering met betrekking tot behandelaarscompetenties (bekostigd uit eigen professionaliseringsbudget).

Zie ook bijlage 1: Nadere beschrijving van rol van behandelaar

Omdat de functie van behandelaar binnen de PD-methodiek van een andere orde is, dan in een standaard (curatief) traject, is deze rol – met specificatie van de ureninzet - nader beschreven in bijlage 1. De PD-behandelaar werkt preventief in de klas (nog voordat een diagnose is gesteld) en bezit daarvoor naast (1) dyslexie-inhoudelijke kennis ook (2) expertise op het gebied van onderwijs, interprofessioneel samenwerken en coachen. Dit is cruciaal voor de goede uitvoering en implementatie van de PD-methodiek. Zonder deze tweeledige expertise van de behandelaar, kan er niet van de methodiek Preventieve Dyslexiezorg worden gesproken.

Rol in PD-methodiek	Taken en verantwoordelijkheden PD-methodiek
Intern begeleider (ib'er)	De ib'er ondersteunt de leerkracht(en) (eventueel samen met de interne leesspecialist) en heeft op schoolniveau de regie over het PD-leerlingentraject. De ib'er voert samen met directie en het team het PD-schoolontwikkelingstraject uit en is daarvoor contactpersoon voor de casemanager en geconsulteerde behandelaar. **Taakomschrijving (globaal)** • Vult het aanmeldingsformulier van de leerling volledig in • Bespreekt tijdens het intakegesprek met de casemanager en andere betrokken van de school waarom de leerling – volgens hen - in aanmerking komt voor PD-traject • Stelt - na besluit tot aanmelding - het leerlingdossier (volgens afspraak) samen en doet dit zo spoedig mogelijk toekomen aan de casemanager • Bespreekt de werkwijze van het PD-traject met ouders en zorgt voor een door de ouders ondertekende toestemmingsverklaring • Leidt het startgesprek met ouders en geeft daarbij de casemanager (uitleg over PD-traject) en de behandelaar (toelichting (voorlopig) integraal behandelplan) het woord • Legt de belangrijkste afspraken die tijdens startgesprek gemaakt zijn schriftelijk vast en deelt deze met de andere betrokkenen • Neemt de coördinerende rol in het PD-leerlingentraject en gaat samen met de andere betrokkenen na hoe er het geïntegreerd plan van aanpak optimaal gerealiseerd kan worden en is daarin proactief en oplossingsgericht • Coacht de leerkracht(en): klassenmanagement, differentiatie, geven van feedback en – samen met de behandelaar – met betrekking tot de interventietrouw PD-methodiek • Coördineert het PD-schoolontwikkelingstraject: stelt samen met team en directie ontwikkeldoelen op en geeft leiding aan verbeteractiviteiten, is aanspreekpunt voor casemanager en directie • Leeft het versterkend effect van samenwerking onderwijs en zorg voor en stelt zich daarin lerend op • Bemiddelt – in afstemming met de casemanager en behandelaar - in uitvoeringskwesties, knelpunten in kennisdeling en organisatieperikelen • Coördineert het verzamelen van data op schoolniveau die nodig zijn voor te maken beslissingen (toetsen, logboekgegevens Bouw!) en bereidt samen met de behandelaar de (tussentijdse evaluatie voor (tussentijd en eind), waarbij gekeken wordt of de gestelde doelen zijn gehaald • Biedt een eigen bijdrage bij de besluitvorming met betrekking tot het vervolgtraject van de PD-leerling (schooltraject, EED-traject, anders) • Initieert zonodig een consultatietraject en neemt daarin samen met de casemanager de coördinerende rol • Werkt mee aan praktijkonderzoek naar de PD-methodiek.
Indicatie voor ureninzet	**Inzet ib'er PD-traject:** • Uitvoeren van ib-werkzaamheden ter ondersteuning van goed lees- en spellingonderwijs: reguliere tijd • Extra inzet PD-traject: 4 uur per leerling. **Professionalisering:** • Extra professionalisering PD-traject: 8 uur op jaarbasis • Verder professionalisering bekostigd uit eigen scholingsbudget.

Rol in PD-methodiek	Taken en verantwoordelijkheden PD-methodiek
Interne leesspecialist	De schoolinterne leesspecialist (remedial teacher, taal-, of dyslexiespecialist) ondersteunt de leerkracht en ib'er met inhoudelijke expertise en coaching in afstemming met de behandelaar. De leesspecialist kan ook – in plaats van de ib'er – de coördinatie hebben over het PD-leerlingentraject. De leesspecialist heeft tevens een rol in het PD-schoolontwikkelingstraject. *NB: niet iedere school heeft een leesspecialist/rt'er/taal-, of dyslexiespecialist)* **Taakomschrijving (globaal)** • Zet inhoudelijke expertise in bij de keuze van bewezen-effectieve interventies en maakt samen met behandelaar en onderwijsprofessionals de vertaalslag naar de praktijk, waarbij er een verdeling wordt gemaakt in de uitvoering van de interventies • Coacht leerkrachten en ib'er Inhoudelijk bij de uitvoering van interventies op ON1, ON2 en ON3 in nauwe afstemming met de behandelaar • Coördineert de schoolbrede invoering van gekozen ON-3 methodieken en neemt daarbij het hele team mee (in afstemming met behandelaar). • Ziet toe op de kwaliteit van de te verzamelen data die nodig zijn voor te maken beslissingen (toetsen, logboekgegevens Bouw!) en bereidt samen met ib'er en behandelaar de (tussentijdse evaluatie voor (tussentijd en eind), waarbij gekeken wordt of de gestelde doelen zijn gehaald • Biedt een eigen inhoudelijke bijdrage aan de besluitvorming met betrekking tot het vervolgtraject van de PD-leerling (schooltraject, EED-traject, anders) • Leeft het versterkend effect van samenwerking onderwijs en zorg voor en stelt zich daarbij lerend op • Bemiddelt in knelpunten van kennisdeling van inhoudelijke aard • Werkt mee aan praktijkonderzoek naar de PD-methodiek. NB: Niet iedere school heeft een leesspecialist of remedial teacher. Scholen en besturen hebben daarin keuzes gemaakt. Deze specialisten worden ook door scholen ingehuurd, vanuit een eigen praktijk. Hetzelfde geldt voor logopedisten die intern of vanuit een externe praktijk specialistische begeleiding geven op het gebied van lezen, spellen en dyslexie. Binnen de PD-methodiek worden ook de specialisten die vanuit een eigen praktijk werken, bij de uitvoering en evaluatie van de interventies betrokken.
Indicatie voor ureninzet	**Inzet leesspecialist PD-traject:** • Begeleiden en uitvoeren van remediërende interventies ter ondersteuning van goed lees- en spellingonderwijs: reguliere tijd • Extra inzet PD-traject: 4 uur per leerling. **Professionalisering:** • Extra professionalisering PD-traject: 8 uur op jaarbasis • Verder professionalisering bekostigd uit eigen scholingsbudget.

Rol in PD-methodiek	Taken en verantwoordelijkheden PD-methodiek
Schoolleiding	De schoolleiding is verantwoordelijk voor de inbedding van de PD-methodiek in het schoolbeleid, hetgeen inhoudt dat de visie met betrekking tot preventie, goed lees- en spellingonderwijs en interprofessioneel samenwerken daadwerkelijk wordt gerealiseerd in het onderwijskundig handelen in de praktijk. Faciliteert, stimuleert en bemiddelt waar nodig. Ziet toe op kwaliteit van PD-uitvoering en PD-implementatie en de resultaten die dit voor PD-leerlingen oplevert. **Taakomschrijving (globaal)** • Formuleert samen met het team een visie met betrekking tot preventie en goed lees- en spellingonderwijs en hoe de PD-methodiek daarin een passende rol kan krijgen • Faciliteert, stimuleert en bemiddelt waar nodig: draagt zorg voor randvoorwaarden, bekostiging materialen (waaronder ICT-programma Bouw!) en reële taakverdeling en ureninzet voor betrokken collega's • Stemt af met het schoolbestuur, andere strategische partners en collega-schoolleiders over de wijze waarop het strategische beleid omtrent de PD-methodiek optimaal vertaald kan worden naar de specifieke schoolpraktijk • Stimuleert en verleent medewerking (aan ib'er/leesspecialist) bij het vastleggen van de PD-methodiek in SOP, school(jaar)plan en schoolgids • Draagt (samen met de kwaliteitsfunctionaris van de school) zorg voor cyclische evaluatie en kwaliteitsbewaking van de PD-methodiek, onder andere door dit in het functioneringsbeleid mee te nemen. • Draagt daar waar het niet goed uitvoeren en implementeren van de PD-methodiek het mandaat van de ib'er/leesspecialist te boven gaat, zorg voor structurele ondersteuning/begeleiding van het team, daarbij casemanager en behandelaar betrekkend • Monitort leerlingresultaten en ouderbetrokkenheid binnen het PD-leerlingentraject en het PD-ontwikkelingstraject • Evalueert de interprofessionele samenwerking tussen leerkrachten/ib'er/leesspecialist, behandelaar en casemanager • Stimuleert het team om deel te nemen aan de interne en bovenschoolse professionalisering • Denkt mee over en werkt mee aan praktijkonderzoek naar de PD-methodiek.
Indicatie voor ureninzet	**Inzet schoolleider PD-traject:** • 50 uur op jaarbasis (reguliere tijd) (al naar gelang de fase waarin de implementatie van de PD-methodiek zich bevindt. **Professionalisering** • Extra professionalisering PD-traject: 15 uur op jaarbasis. Incidenteel deelnemen aan professionalisering zoals voorzien binnen PD-methodiek en deelname aan bovenschoolse professionalisering op het gebied van data-monitoring en praktijkgericht onderzoek (bekostigd uit eigen professionaliseringsbudget).

Betrokkenen bij de PD-methodiek op tactisch niveau

Rol in PD-methodiek	Taken en verantwoordelijkheden PD-methodiek
PD-team	Het PD-team coördineert en monitort de uitvoering op de scholen, leert door intervisie en training en bemiddelt waar nodig. Ook is het PD-team aanspreekpunt voor de strategische partners. Het PD-team bestaat uit de PD-projectleider/coördinator(en), casemanagers, (hoofd)behandelaren, projectleider-Bouw! en senior-adviseur onderwijs van schoolbestuur (N = ≥15). Het PD-team komt 6 x per jaar bij elkaar. **Taakomschrijving (globaal)** • Organiseert, coördineert en monitort onder regie van de PD-projectleider zowel de PD-*leerlingentrajecten* als *PD-schoolontwikkelingstrajecten* en bedenkt - waar nodig - oplossingen voor gerezen problemen (inter- en supervisie) - De behandelaren die allen deel uitmaken van het PD-team rapporteren van de leerlingen die zij preventief behandelen, de voortgang van de uitvoering en resultaten van de PD-leerlingentrajecten die zij uitvoeren. Lukt het om het PD-traject volgens het opgestelde integrale behandelplan uit te voeren en in hoeverre is er (al) – op basis van de (tussentijdse) leerlingenresultaten - zicht op het vervolgtraject van de leerling? Hoe verloopt de samenwerking met de leerkrachten, ib'ers/leesspecialisten en ouders? - De casemanagers die allen deel uitmaken van het PD-team rapporteren voor de scholen die zij begeleiden, hoe de monitoring van de PD-leerlingtrajecten verloopt en in hoeverre de scholen vorderen in het PD-schoolontwikkelingstraject. Ook bespreken zij of het aangewezen is om scholen – indien ze dat willen – een consultatietraject aan te bieden en hoe dat dan vorm zou moeten krijgen - De projectleider-Bouw! rapporteert de voortgang van Bouw! op de scholen en vraagt zonodig extra ondersteuning van casemanagers en/of behandelaars bij de maatwerkgerichte implementatie van Bouw! - Bij meer structurele problemen die het mandaat van de casemanager en behandelaars te boven gaan, wordt met de senior-adviseur onderwijs besproken of het aangewezen is om de door het bestuur aangestelde procesbegeleider van de school of het onderwijsloket erbij te betrekken, en zo ja wie daarin bemiddelt. • Ondersteunt, stimuleert en neemt zelf deel aan scholing (o.a. Bouw!) en professionalisering (blended learning), miniconferenties (zowel op het inhoudelijke expertise en coachingsvaardigheden) • Informeert de strategische partners over de voortgang van zowel *PD-leerlingentrajecten* en *PD-schoolontwikkelingstrajecten* (meestal bij monde van de PD-projectleider, senior-adviseur onderwijs van het schoolbestuur en hoofdbehandelaar) • Meedenken en mede uitvoeren van praktijkonderzoek naar de PD-methodiek.
Indicatie voor ureninzet	**PD-team coördinatie- en organisatie:** • 25 uur per PD-teamlid per jaar (bekostigd in co-financiering door onderwijs én zorg van (project)gelden)). **Professionalisering:** • 10 uur per jaar voor deelname aan Bouw!-trainingen en Blended Learning (bekostigd uit eigen scholings-/professionaliseringsbudget) • Budget voor (individuele) deskundigheidsbevordering: onder andere: Taal in Blokjes, co-teaching, oplossingsgericht managen, NT2, deelname dyslexiecongressen: € 500,-- per PD-teamlid voor de hele ontwikkelperiode van 4 jaar (volgens begroting).

Hieronder worden de rollen en taken van de verschillende functionarissen binnen het PD-team nader gespecificeerd met zonodig toevoeging van additionele ureninzet.

Rol in PD-methodiek	Taken en verantwoordelijkheden PD-methodiek
Coördinatoren PD-team	De coördinatoren van het PD-team zijn verantwoordelijk voor de aanmelding, toewijzing, verdeling van de *PD-leerlingtrajecten* en de professionalisering van het PD-team. Zij zijn eerste aanspreekpunt voor de uitvoerders, ouders, zorgaanbieders, beleidsmedewerkers van schoolbesturen en gemeenten. Tijdens de vier ontwikkeljaren was de PD-projectleider tevens coördinator van het PD-team. Nu de PD-methodiek structureel is, wordt deze taak uitgevoerd door twee (en later) drie coördinatoren (onderwijs & zorg). **Taakomschrijving (globaal)** • Vervullen cruciale rol in de (voor)selectie van leerlingen die voor het PD-leerlingentraject door de scholen worden aangemeld en doen – na intake op de scholen – de finale toetsing van de toegewezen leerlingen • Bereiden de verdeling van trajecten en de te matchen behandelaren en casemanagers voor en bespreken dit in het PD-team • Bereiden de PD-bijeenkomsten voor, dragen zorg voor een gewogen agenda (praktische zaken in de uitvoering en coördinatie – inhoudelijke verdieping – strategische afstemming en eigen professionalisering van PD-team) zitten de PD-bijeenkomsten voor en dragen zorg voor verslaglegging • Initiëren passende kennisontwikkeling met betrekking tot inhoudelijke en veranderkundige topics (in de geringe tijd die daarvoor is) • Springen ‘on demand’ in op problemen die zich - tussen de PD-overleggen in – voordoen (niet wachten tot het volgende overleg) • Stimuleren deelname aan de specifiek voor PD ontwikkelde trainingen (blended learning) en Bouw!-trainingen vragen het PD-team dit op de scholen te propageren en monitoren • Verzorgen de PD-jaarverslagen, nemen deel aan de bespreking daarvan met strategische partners en communiceren met de scholen • Verzorgen en onderhouden de PD-website, waarop alle informatie en data met betrekking tot de PD-methodiek te vinden is • Voeren gesprekken met de stuurgroep en (nieuwe) strategische partners over (door)ontwikkeling en toekomstperspectief van PD-methodiek • Zijn voortrekker in het opstellen en uitvoeren van praktijkonderzoek naar de PD-methodiek.
Indicatie voor ureninzet	**Coördinatie van PD-team :** • Additioneel op de ureninzet voor de PD-teamleden (zie hiervoor) 500 uur per jaar verdeeld over de PD-team-coördinatoren (bekostigd in co-financiering door onderwijs én zorg van (project)gelden/overhead) **Professionalisering:** • 10 uur extra voor PD-coördinatie per jaar: deelname aan professionalisering op het gebied van data-monitoring en praktijkgericht onderzoek (bekostigd uit eigen professionaliseringsbudget).

Rol in PD-methodiek	Taken en verantwoordelijkheden PD-methodiek
Casemanager	De casemanager (CM) is een (bovenschoolse) onderwijsspecialist (zelf meestal ib'er of leesspecialist op de eigen school) met kennis van uitvoering en beleid op het gebied van lees- en spellingonderwijs op alle ondersteuningsniveaus (ON1-ON-2-ON-3). De CM wordt door het schoolbestuur gefaciliteerd en heeft zowel de taak om het preventieve behandeltraject voor leerlingen (*PD-leerlingentraject*) te monitoren als het *PD-schoolontwikkelingstraject* te stimuleren en te begeleiden. Bij 'calamiteiten' is de CM intermediair tussen behandelaar en school. Om dit alles goed te kunnen doen, maakt de casemanager deel uit van het PD-team. **Taakomschrijving globaal** **Voorbereiden en monitoren PD-leerlingentraject** • Legt doel en werkwijze van PD-traject uit aan scholen • Voert intakegesprekken, toetst aangemelde leerlingen aan de selectiecriteria PD-methodiek en legt de besluitvorming daarover vast • Legt doel en werkwijze van PD-traject uit aan ouders tijdens het startgesprek van het PD-leerlingentraject • Monitort het verloop van het *PD-leerlingentraject*: uitvoering, interprofessionele samenwerking, dataverzameling en evaluatie zoals afgesproken in integraal behandelplan. **Begeleiden PD-schoolontwikkelingstraject** • Legt het doel en werkwijze van het *PD-ontwikkelingstraject* uit aan scholen • Stelt samen met de school haalbare ontwikkeldoelen op met betrekking tot lezen, spellen, dyslexie (praktijk en beleid) • Evalueert de voortgang van het ontwikkeltraject (tussentijds en aan het eind) met ib'er/leesspecialist en directie • Stimuleert en ondersteunt professionalisering die nodig is om het PD-traject goed te uit te voeren en te implementeren op school • Leeft het versterkend effect van samenwerking van onderwijs, zorg en ouders voor en stelt zich daarbij lerend op • Bemiddelt in eventuele knelpunten in de samenwerking van behandelaar en de school en betrekt daar de ib'er en -zo nodig- de directie bij • Gaat met school na of er meer ondersteuning nodig is (bijvoorbeeld een consultatietraject of procesbegeleiding) • Werkt mee aan praktijkonderzoek naar de PD-methodiek.
Indicatie voor ureninzet	**Inzet casemanager PD-traject** (PD-leerlingentraject en PD-schoolontwikkelingstraject): • **15 uur** per leerling. **Consultatietraject**: • maximaal 15 uur (all-in) per school per traject. **Professionalisering:** • 10 uur voor PD per jaar (bekostigd uit eigen professionaliseringsbudget) • Professionaliseringsbudget (bedrag bekostigd uit projectgelden).

Zie ook bijlage 2: Nadere beschrijving van rol casemanager

Omdat de functie van casemanager een substantiële en speciaal ten behoeve van de PD-methodiek ontwikkelde rol is, is deze – met specificatie van de ureninzet - nader beschreven in bijlage 2. In de loop van het ontwikkeltraject is gebleken, dat deze rol – zeker ook voor de strategische partners - nader uitleg behoefde. Er valt niet te marchanderen met deze rol: een casemanager is cruciaal voor goed uitvoering en implementatie van de PD-methodiek. Zonder de inzet van een casemanager, kan er niet van de methodiek Preventieve Dyslexiezorg worden gesproken.

Rol in PD-methodiek	Taken en verantwoordelijkheden PD-methodiek
Hoofdbehandelaar	De hoofdbehandelaar (inmiddels: regiebehandelaar genoemd) volgt de PD-leerlingentrajecten via de behandelaars, begeleidt hen, leidt het Multi Disciplinair Overleg (MDO) (voorafgaand aan de evaluatiegesprekken op school), zet expertise in waar nodig (PD-team, consultatie door scholen) en draagt ertoe bij - met inzet van wetenschappelijk onderbouwde kennis – om de PD-methodiek zo doeltreffend mogelijk te laten verlopen. **Taakomschrijving (globaal)** • Is inhoudelijk eindverantwoordelijk voor de door de behandelaars uitgevoerde *PD-leerlingentrajecten* en biedt hen de inter- en supervisie die voor een goede uitvoering nodig is • Neemt actief deel aan de (voor)selectie van de leerlingen en de finale toekenning van de PD-trajecten en is daarvoor altijd 'on demand' te raadplegen door leden van PD-team • Zit de MDO's in het kader van de PD-methodiek voor, ziet – op afstand - toe op de uitvoering door de behandelaar en ondersteunt hen inhoudelijk bij (moeilijke) uitvoeringskwesties • Onderbouwt het PD-leerlingentraject met bewezen effectieve kennis over het uitvoeren van interventies, de (keuze voor) evidence informed methodieken en de daarvoor benodigde competenties van professionals (literatuur, wetenschappelijke data). Bemiddelt in knelpunten van kennisdeling van inhoudelijke aard • Adviseert behandelaars en casemanagers met betrekking tot specifieke consultatievragen van de scholen • Stimuleert het versterkend effect van samenwerking van onderwijs en zorg, werkt actief mee aan het optimaliseren daarvan en stelt zich daarbij leren op • Biedt een eigen inhoudelijke en wetenschappelijk onderbouwde bijdrage aan de besluitvorming met betrekking tot het vervolgtraject van de PD-leerling (schooltraject, EED-traject, anders) en zet • Zet - in het geval van doorverwijzing naar de vergoede zorg – een maatwerktraject uit voor verdere (verkorte) diagnostiek • Meedenken over en meewerken aan praktijkonderzoek • Heeft een inhoudelijk initiërende rol bij het vormgeven van praktijkonderzoek naar de PD-methodiek.
Indicatie voor ureninzet	**Supervisie PD-behandeltraject:** • 4 uur per leerling (of méér als dat nodig is) **Ondersteuning Consultatietraject**: • 1 of 2 uur in afstemming met de behandelaar **Professionalisering**: • 10 uur per jaar voor PD (bekostigd uit eigen scholingsbudget) • Professionaliseringsbudget (bedrag bekostigd uit projectgelden/overhead).

Rol in PD-methodiek	Taken en verantwoordelijkheden PD-methodiek
Projectleider-Bouw!	De projectleider-Bouw! coördineert bovenschools de uitvoering en implementatie van het ICT-programma Bouw!, dat integraal deel uitmaakt van de PD-methodiek. Het organiseren van (boven)schoolse trainingen en uitwisseling en het ondersteunen van scholen bij het opstellen van Bouw!-beleid behoort tot de taken van de projectleider Bouw! Tevens is zij of hij aanspreekpunt voor alle scholen, ouders en PD-team. **Taakomschrijving (globaal)** • Ondersteunt scholen bij de selectie van leerlingen, de uitvoering en implementatie van Bouw! evenals ondersteunen bij het opstellen van integraal beleid met betrekking tot lezen, spellen en dyslexie, met een integrale plek daarbinnen voor Bouw! • Organiseert tutor- en coördinatorentrainingen en bovensschoolse uitwisseling met betrekking tot de inzet van Bouw! • Verzorgt agenda van de bovenschoolse Bouw!-projectgroep (3x per jaar) • Voert de regie over dataverzameling Bouw! van alle *PD-leerlingtrajecten* en *PD-schoolontwikkelingstrajecten* en het verzorgt terugkoppeling hierover in PD-team • Verzorgt agenda van de bovenschoolse Bouw!-projectgroep (3x per jaar) • Onderhoudt intensief contact over nieuwe ontwikkelingen met de leverancier en volgt landelijke bijeenkomsten. • Informeren van en afstemmen met (nieuwe) strategische partners (schoolbesturen, gemeenten): strategisch beleid Bouw!,kwaliteitsbewaking, professionalisering en opstellen van strategisch visie en beleidsplan. • Initiëren en begeleiden van praktijkgericht onderzoek naar de uitvoering en implementatie van Bouw!
Indicatie voor ureninzet	**Projectleiding Bouw:** • 120 uur per jaar **Waarvan voor professionalisering**: • 20 uur per jaar (Landelijke kenniskring Bouw! en congresbezoek).
In de hoofdstukken over Bouw! in dit boek, zijn de taken en verantwoordelijkheden van de projectleider-Bouw! (inclusief ureninzet en professionaliseringsvereisten) specifiek beschreven. Bovenstaande taakomschrijving is een samenvatting daarvan. In de Bouw!-sectie van dit boek zijn ook de rollen en taken van alle andere betrokkenen bij Bouw! beschreven. Omdat Bouw! integraal onderdeel uitmaakt van de PD-methodiek is het van belang om ook deze taakomschrijvingen te betrekken bij het geheel van rollen en taken voor het goed uitvoeren en implementeren van de PD-methodiek.	

Betrokkenen bij de PD-methodiek op strategisch niveau

Rol in PD-methodiek	Taken en verantwoordelijkheden PD-methodiek
PD-stuurgroep	De PD-stuurgroep ontwikkelt gezamenlijk strategisch beleid (inhoudelijk en budgettair) en ziet toe op de uitvoering en implementatie op tactisch en - in afstemming met het PD-team - op operationeel niveau. De stuurgroep legt de ontwikkelde methodiek vast in beleidsdocumenten en geeft sturing aan cyclische kwaliteitszorg en datamonitoring. De stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de strategische partijen: - senior-adviseur onderwijs van schoolbestuur - senior-beleidsmedewerker van de gemeente - management van de zorgaanbieder. De PD-projectleider bereidt de stuurgroepvergaderingen voor en neemt zelf ook aan het stuurgroepoverleg deel. De stuurgroep komt 3 à 4 keer per jaar bij elkaar. **Taakomschrijving stuurgroep (globaal)** • Draagt zorg voor randvoorwaarden (bekostiging van de ontwikkeling en de uitvoering van de PD-methodiek, aanstelling PD-projectleider en secretariaat) • Stelt projectplannen, strategisch beleids- en implementatieplannen en jaarverslagen op en draagt zorg voor cyclische evaluatie en kwaliteitsbewaking met betrekking tot de PD-methodiek • Wijst een penvoerder aan tijdens het ontwikkelproces van de PD-methodiek en omschrijft de taken die vanuit het penvoerderschap moeten worden verricht. • Ziet (als afgevaardigde van de strategische partners) toe op het projectverloop, de uitvoering van het penvoerderschap en het projectmanagement (PD-projectleider) • Werkt tijdens de ontwikkeljaren (van meet af aan) toe naar een structureel PD-onderwijszorgarrangement en voorziet in het strategisch borgen daarvan door middel van een - voor alle partijen passende - meerjarige overeenkomst of convenant • Draagt - daar waar het niet goed uitvoeren en implementeren van PD-methodiek aan de orde is - zorg voor voor structurele ondersteuning en probleemoplossing • Stemt regelmatig af met het PD-team en PD-projectleider Bouw! over de behaalde resultaten van het *PD-leerlingentrajecten* en het *PD-schoolontwikkelingstrajecten* • Draagt zorg voor gezamenlijke dataverzameling (vanuit de drie strategische partners) en datamonitoring in kader van PD-methodiek tijdens de ontwikkeling en daarna • Informeert en enthousiasmeert, (nieuwe) strategische partners (schoolbesturen, gemeenten) • Initieert en denkt mee over praktijkgericht onderzoek naar de PD-methodiek.
Indicatie van ureninzet: **20 uur per jaar: voorbereiden en bijwonen PD-stuurgroepoverleg (reguliere taak)** (Zie verder voor ureninzet de taakomschrijvingen van de verschillende PD-stuurgroepleden).	

Hieronder worden de rollen en taken van de verschillende functionarissen binnen het PD-stuurgroep nader gespecificeerd.

Rol in PD-methodiek	Taken en verantwoordelijkheden PD-methodiek
Senior-beleidsmedewerker gemeente	De senior-beleidsmedewerker maakt deel uit van de PD-stuurgroep en is door de gemeente(n) gemandateerd om op strategisch niveau de PD-methodiek te implementeren volgens de door de gemeente uitgezette lijn én in afstemming met de andere strategische partners, zowel met betrekking tot praktijk als beleid. **Taakomschrijving (globaal)** • Voorziet in (door)ontwikkeling van de PD-methodiek samen met de andere strategische partners en draagt ervoor zorg, dat de gemeente(n) voorzien in de daarvoor benodigde randvoorwaarden • Denkt mee over de op te stellen projectplannen en jaarverslagen vanuit de optiek van de gemeente en het oplossen van praktische problemen (kalenderjaar-schooljaar) • Organiseert ambtelijk en beleidsmatig overleg met de portefeuillehouders van de eigen regiegemeenten en alle andere deelnemende gemeenten • Overlegt met verantwoordelijke wethouder(s) en bereidt besluitvorming voor ten behoeve van gemeenteraad en college • Agendeert de PD-methodiek op het OOGO-overleg • Werkt mee aan dataverzameling en datamonitoring: aantal beschikkingen voor preventie en curatieve dyslexietrajecten (PD-arrangementen, arrangementen diagnose, arrangementen behandeling) • Effent het terrein voor structureel PD-onderwijszorgarrangement: organiseert (mede) marktconsultatie aanbieders, overlegt met schoolbesturen, houdt vinger aan de pols bij Europese aanbesteding en afsluiten van contracten met aanbieders • Draagt mede zorg voor publiciteit PD-methodiek: Stadskrant, Nieuwsbrief, website gemeenten • Voert samen (samen met de PD-projectleider) overleg met (nieuwe) strategische partners: gemeenten, zorgaanbieders, schoolbesturen • Bemiddelt in conflicten bij weigerende schoolbesturen (alle scholen van de gemeente hebben recht op PD) of andere zich voordoende knelpunten • Denkt vanuit het perspectief van de gemeenten mee over praktijkgericht onderzoek naar de PD-methodiek.
Indicatie voor ureninzet	**Gemeentelijke coördinatie PD-methodiek:** • 30 uur op jaarbasis (of meer als dat nodig is) • PD-stuurgroep: bijwonen (4x per jaar) en voor- en nabereiden: 20 uur per jaar **Professionalisering**: • **15 uur per jaar**: Incidenteel deelnemen aan professionalisering zoals voorzien binnen PD-methodiek (om voeling te houden en aanspreekbaar te zijn) en eigen professionalisering op het gebied van data-monitoring en praktijkgericht onderzoek, specifiek gericht op de PD-methodiek. (Bekostigd uit eigen professionaliseringsbudget).

Rol in PD-methodiek	Taken en verantwoordelijkheden PD-methodiek
Senior-adviseur onderwijs schoolbestuur	De senior-adviseur onderwijs is door het schoolbestuur gemandateerd om zowel op tactisch als op strategisch niveau de PD-methodiek te implementeren volgens de door het schoolbestuur uitgezette lijn in afstemming met de andere strategische partners, zowel met betrekking tot praktijk als beleid. **Tactisch niveau** Op het niveau van het PD-team deelt de senior-adviseur onderwijs de voor de methodiek noodzakelijke bestuursinformatie en bemiddelt in extra ondersteuning (procesbegeleiding en onderwijsloket). Verder heeft de senior-adviseur onderwijs een grote rol in het uitvoeren en implementeren van professionalisering die voorzien is voor de PD-methodiek. **Taakomschrijving (globaal)** • Ontwikkelt tactische aanpak – samen met de PD-projectleider – op het niveau van PD-team en scholen en voorziet tevens in de inhoudelijke en organisatorische coördinatie daarvan • Is direct aanspreekpunt voor casemanagers met betrekking tot inhoudelijke en organisatorische zaken • Is de rechterhand van PD-projectleider bij zich voordoende kwesties op operationeel of tactisch niveau die om directe actie vragen • Denkt vanuit het perspectief van schoolontwikkeling mee over doorontwikkeling van begeleidingsmogelijkheden en competentieontwikkeling van het PD-team • Coördineert de trainingen en deskundigheidsbevordering in het kader van de PD-methodiek (Blended Learning) samen met de PD-projectleider en draagt zorg voor de aansturing van ib'ers/leesspecialisten, leerkrachten, directies die daaruit voortvloeit **Strategisch niveau** De senior-adviseur onderwijs maakt deel uit van de PD-stuurgroep en draagt samen met de vertegenwoordigers van de andere strategische partners zorg voor de beleidsmatige ontwikkeling van de PD-methodiek. • Voorziet in (door)ontwikkeling van de PD-methodiek samen met de andere strategische partners en draagt ervoor zorg, dat vanuit de schoolbesturen voorzien wordt in de daarvoor benodigde randvoorwaarden • Draagt zorg voor voldoende ondersteuningscapaciteit (casemanagers, procesbegeleiders) en professionalisering van deze functionarissen • Denkt mee over de op te stellen projectplannen en jaarverslagen vanuit de optiek van het schoolbestuur • Werkt mee aan dataverzameling en datamonitoring: vroegsignalering, aantal leerlingen met lees- en spellingproblemen, aantal doorverwijzingen naar vergoede zorg • Stemt af met de directie van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs (samen met de PD-projectleider) over inbedding van PD-methodiek in SWV-beleid • Ontwikkelt mee aan het professionaliseringstraject (Blended Learning) en draagt zorg voor afstemming en integratie van dit traject in het totale professionaliseringsbeleid van het eigen schoolbestuur en collega-besturen • Geeft publiciteit aan de PD-methodiek: Personeelsmagazine, Nieuwsbrief, website schoolbestuur • Voert (samen met projectleider) overleg met (nieuwe) strategische partners: schoolbesturen, gemeenten, zorgaanbieders • Denkt vanuit het perspectief van de schoolbesturen (en SWV) mee over praktijkgericht onderzoek naar de PD-methodiek.

Indicatie voor ureninzet	Bovenschoolse coördinatie PD-methodiek: 100 uur op jaarbasis (of meer als dat nodig is) PD-team: 6 uur per jaar (op afroep) PD-stuurgroep: bijwonen (4x per jaar) en voor – en nabereiden: 20 uur per jaar **Professionalisering**: 15 uur per jaar: professionalisering op het gebied van data-monitoring en praktijkgericht onderzoek, specifiek gericht op de PD-methodiek. (Bekostigd uit eigen professionaliseringsbudget).

Rol in PD-methodiek	Taken en verantwoordelijkheden PD-methodiek
Management/ directie zorgaanbieder	• De directeur/manager van de zorgaanbieder(s) is verantwoordelijk voor het op strategisch niveau implementeren van de PD-methodiek volgens de eigen ontwikkelde invulling, de door de gemeente uitgezette lijn en in nauwe afstemming met het schoolbestuur. **Taakomschrijving (globaal)** • Voorziet in (door)ontwikkeling van de PD-methodiek samen met de andere strategische partners en draagt zorg voor benodigde randvoorwaarden van het eigen instituut en de collega-zorgaanbieders • Is verantwoordelijk voor voldoende behandelcapaciteit (behandelaars, hoofdbehandelaar) en professionalisering van (hoofd)behandelaren • Denkt mee over de op te stellen projectplannen en jaarverslagen vanuit de optiek van de zorgaanbieder • Werkt mee aan dataverzameling en datamonitoring: aantal preventie en curatieve trajecten, aantal diagnoses en vergoede behandeling • Neemt deel aan de marktconsutatie en aanbestedingstraject dat de gemeenten organiseren in het kader van het structureel PD-onderwijszorgarrangement. • Werkt - na gunning van de uitvoering van de PD-methodiek – mee aan de daartoe op te stellen contracten met de gemeente, in afstemming met schoolbesturen • Geeft publiciteit aan PD-methodiek: Nieuwsbrief, website zorgaanbieder • Denkt vanuit het perspectief van de zorgaanbieders mee over praktijkgericht onderzoek naar de PD-methodiek.
Indicatie voor ureninzet	**Coördinatie vanuit zorgaanbieder:** • 30 uur op jaarbasis (of meer als dat nodig is) • PD-stuurgroep: bijwonen (4x per jaar) en voor- en nabereiden: 20 uur per jaar **Professionalisering**: **15 uur per jaar**: Incidenteel deelnemen aan professionalisering zoals voorzien binnen PD-methodiek (om voeling te houden en aanspreekbaar te zijn) en eigen professionalisering op het gebied van data-monitoring en praktijkgericht onderzoek, specifiek gericht op de PD-methodiek. (Bekostigd uit eigen professionaliseringsbudget).

Bijlage 1: Uitwerking rol behandelaar binnen PD-methodiek

Preventieve dyslexiezorg - rol behandelaar (specificatie)

Inleiding

De rol van de behandelaar is cruciaal binnen preventieve dyslexiezorg. De behandelaar is een zorgspecialist werkzaam bij een behandelinstituut, die naast specifieke expertise over dyslexie ook verstand heeft van onderwijs en in staat is oplossingsgericht en effectief te coachen. De behandelaar voert het *PD-leerlingentraject* onder supervisie van de hoofd-/regiebehandelaar uit in samenwerking met de leerkracht en andere begeleiders op school (ib'er/zorgspecialist). De behandelaar kan worden geconsulteerd in het kader van het *PD-ontwikkelingstraject* van de school en in het kader van een door de school aangevraagd *consultatietraject*. Indien er sprake is van *proefbehandeling*, voert de behandelaar de proefbehandelingen onder supervisie van de hoofdbehandelaar uit. De behandelaar maakt deel uit van het PD-team.

In het volgende wordt de taakstelling van de behandelaar per PD-traject nader uitgewerkt.

PD-leerlingentraject

Duur: ongeveer een half jaar (2 tranches: van september tot februari en van februari tot juli).

Taakomschrijving behandelaar PD-leerlingentraject:

- Stelt op basis van het aangeleverde leerlingdossier en in afstemming met van alle betrokkenen) het integrale behandelplan op voor de leerling met doelen (op leerlingenniveau, schoolniveau en thuisniveau), werkwijze, inzet methodieken (inclusief ICT-programma Bouw!) en evaluatieafspraken
- Voert het preventieve behandeltraject in twee periodes van 8 weken (1 uur per week) in interprofessionele samenwerking met leerkracht uit in de klas in nauwe afstemming met ouders
- Maakt van iedere sessie een sessieverslag en deelt dat met alle betrokkenen
- Initieert en realiseert bewezen effectieve, preventieve methodieken (op ON3) en de daarvoor benodigde samenwerkingsvormen in de klas
- Stemt interprofessionele af met leerkracht en ib'er/leesspecialist om de interventies zo getrouw en effectief mogelijk te laten verlopen
- Neemt de binnen de PD-methodiek afgesproken toetsen af (aanvullend op de toetsen die de school afneemt) en houdt samen met de andere professionals in de gaten of de doelstellingen bereikt worden
- Verdiept zich in en vergroot de eigen vaardigheden in het inzetten van co-teachingsvormen (voordoen-nadoen, scaffolding, inhoudelijke verdieping)
- Leeft het versterkend effect van samenwerking van onderwijs en zorg voor en stelt zich daarin lerend op
- Bemiddelt (aanvullend op de inspanningen van casemanager) in mogelijke knelpunten van kennisdeling of organisatie op klas- of schoolniveau

- Evalueert (tussentijds en aan het eind) het *PD-leerlingentraject* op basis van leerlingresultaten en procesverloop
- Neemt het voortouw bij de besluitvorming met betrekking tot het vervolgtraject van de PD-leerling (schooltraject, EED-traject, anders)
- Werkt mee in consultatietrajecten (indien aangewezen) en zet daarbij met name inhoudelijke expertise in
- Werkt mee aan praktijkonderzoek naar de PD-methodiek.

Globale indeling van de ureninzet behandelaar voor uitvoering PD-leerlingentraject

- **Afstemmen met casemanager** (op basis van het leerlingendossier) en **opstellen integraal behandelplan** (eerste aanzet) voor PD-leerling: **3 uur**
- **Startgesprek** met ouders, leerkracht, ib'er/leescoördinator school en behandelaar: **1,5 uur**
- Tijdens dit gesprek staat de begeleidingsbehoefte van de leerling centraal en stemt de behandelaar de werkwijze van het preventieve traject af. Uitgangspunt daarbij is samenwerking tussen ouders-school-zorg.
- **Opstellen definitief integraal behandelplan: 1,5 uur.** De behandelaar deelt dit plan met ouders, leerkracht, ib'er/leescoördinator school:
- **Uitvoering eerste helft interventieperiode**: 8 sessies op school samen met leerkracht, per sessie opstellen en delen sessieverslag: **8 uur**
- **Tussentijds MDO op behandelinstituut: 15 minuten**
- **Tussentijdse evaluatie op school**: bespreken voortgang PD-leerlingentraject, voorlopige leerlingresultaten en voorlopige advisering voor te volgen vervolgtraject. Dit evaluatiegesprek wordt gevoerd met ouders, leerkracht, ib'er/leesspecialist en casemanager: **1,5 uur**
- **Eventueel bijstellen van integraal behandelplan** en dit delen met ouders, leerkracht, ib'er/leescoördinator school: **0,5 uur**
- **Tweede helft interventieperiode**: 8 sessies op school samen met leerkracht en opstellen sessieverslagen per sessie: **8 uur**
- **Eind-MDO op behandelinstituut: 15 minuten**
- **Voorbereiding eindgesprek en advies: 0,5 uur**
- **Eindevaluatie op school**: eindgesprek over totale interventietraject, leerlingresultaten en definitieve besluitvorming vervolgtraject. Bij dit eind-evaluatiegesprek zijn ouders, leerkracht, ib'er/leescoördinator en casemanager aanwezig: **1.5 uur**
- **Eindverslag van PD-leerlingentraject:** resultaten van preventieve, integrale behandeling en definitieve besluitvormingsproces voor vervolgtraject: 1**,5 uur.**
- Reistijd: **2 uur** (vastgesteld op 2uur, is in werkelijkheid vaak (veel) meer)

Meer nodig?

Follow-up traject
Voor sommige leerlingen die doorgaan in het schooltraject (school zet de begeleiding voort) is een follow-up aangewezen. Samen met de school wordt bekeken op welke manier de behandelaar betrokken blijft. Hiervoor is maximaal 10 uur per leerling voorzien.

Consultatietraject
In een aantal gevallen kan de behandelaar betrokken worden bij een door de school aangevraagd consultatietraject. Veelal betreft dit de implementatie van ON3-methodieken of specifieke coaching. Dit kan voor maximaal 10 uur (in extra bekostiging).

Ureninzet behandelaar (totaal)

Preventieve behandeling in de klas:
- 30 uur per PD-leerlingentraject (directe en indirecte tijd)
- Follow-up (indien gewenst): 10 uur per leerling

PD-team coördinatie- en organisatie:
- 25 uur per jaar (bekostigd uit projectgelden/overhead)

Professionalisering:
- Professionalisering met betrekking tot behandelaarscompetenties (bekostigd uit eigen professionaliseringsbudget)
- 10 uur per jaar voor deelname aan Bouw!-trainingen en Blended Learning (bekostigd uit projectgelden/overhead)

Indien extra trajecten:
- *Consultatietraject*: maximaal 10 uur per traject (aparte bekostiging door scholen)
- *Proefbehandeling*: maximaal 10 uur per leerling (bekostiging vanuit regulier EED-traject)

Bijlage 2: Uitwerking rol casemanager binnen PD-methodiek

Preventieve dyslexiezorg - rol casemanager (specificatie)

Inleiding

De rol van de casemanager (CM) is cruciaal binnen preventieve dyslexiezorg. De casemanager is een (bovenschoolse) onderwijsspecialist met kennis van uitvoering en beleid van lees- en spellingonderwijs. De CM heeft een bemiddelende rol tussen behandelaar en school en heeft zowel de taak om het preventieve behandeltraject voor leerlingen (*PD-leerlingentraject*) te monitoren als het *PD-schoolontwikkelingstraject* te stimuleren en mede te begeleiden. Om dit goed te kunnen doen, maakt de casemanager deel uit van het PD-team.

In het volgende wordt de taakstelling van de casemanager per traject nader uitgewerkt.

PD-leerlingentraject

Totale tijd voor de casemanager voor monitoring en ondersteuning: **15 uur per leerling**

De uitvoering van het PD-leerlingentraject ligt in handen van de school (leerkracht met ondersteuning van ib'er/ leesspecialist) én de behandelaar in nauwe afstemming met de ouders. De CM monitort en ondersteunt.

Duur: ongeveer een half jaar (2 tranches; van september tot februari en van februari tot juli).

Taakomschrijving van de casemanager voor het PD-leerlingentraject:

- Legt doel en werkwijze van PD-traject uit aan scholen\
- Voert intakegesprekken, toetst aangemelde leerlingen aan de selectiecriteria PD-methodiek en legt de besluitvorming daarover vast
- Legt doel en werkwijze van PD-traject uit aan ouders tijdens het startgesprek van het PD-leerlingentraject
- Bemiddelt in eventuele knelpunten in de samenwerking van behandelaar en de school en betrekt daar de ib'er en -zo nodig- de directie bij
- De CM monitort het verloop van het PD-leerlingentraject: uitvoering, dataverzameling en evaluatie zoals afgesproken in integraal behandelplan. De CM legt het intakegesprek, belangrijke beslissingen en het eindresultaat van het traject schriftelijk vast en rapporteert aan het PD-team. Het monitoren heeft vooral betrekking op proces van Respons to Intervention (RTI), waarop beslissingen met betrekking tot de PD-leerling worden gebaseerd:
  - Doelen, screening en resultaten
  - Kwaliteit van de basisinstructie (ON1-ON2)
  - Kwaliteit van toepassing van interventie door professionals (onderwijs & zorg) op ON3
  - Kwaliteit van de samenwerking tussen professionals (onderwijs & zorg) en ouders
  - Inzet van effectieve methodieken en materialen (inclusief ICT-programma Bouw!)

- Organisatie van instructie/interventie
- Frequentie en duur
- Evaluatie (tussentijds en aan het eind)
- Besluitvorming met betrekking tot het vervolgtraject van de PD-leerling (schooltraject, EED-traject, anders).

PD-schoolontwikkelingstraject

- Legt het doel en werkwijze van het *PD-ontwikkelingstraject* uit aan scholen
- Begeleidt het *PD-schoolontwikkelingstraject* (op niveau van klas/bouw/school) door ib'er/leesspecialist/directie te stimuleren tot verbetering van lees- en spellingonderwijs. Waar wil de school aan werken en wat is reëel haalbaar? De CM stelt met de school de beginsituatie vast met behulp van het PD- beleidsformulier en legt daarbij een koppeling met de ontwikkelpunten die de school in haar SOP heeft geformuleerd. De CM stelt samen met de school haalbare ontwikkeldoelen op met betrekking tot lezen, spellen, dyslexie (praktijk en beleid)
- Adviseert de school en (individuele) professionals met betrekking tot professionalisering, die aansluit bij de ontwikkelopdracht en nodig is voor het PD-traject (Bouw!, onderdelen van Blended Learning en/of anderszins).
- Leeft het versterkend effect van samenwerking van onderwijs, zorg en ouders voor en stelt zich daarbij lerend op
- Regelt een moment in het midden en aan het eind van het traject om te evalueren in hoeverre de gekozen ontwikkelpunten vorderen.
- Gaat in overleg met de school na of een consultatietraject (zie hieronder) of verdere stappen (afstemmen met procesbegeleider) aangewezen zijn.
- Werkt mee aan praktijkonderzoek naar de PD-methodiek.

Meer nodig?
Bij het monitoren van het *PD-leerlingentraject* en het ondersteunen van het *PD-ontwikkelingstraject* ligt het accent op interprofessioneel handelen (leren met en van elkaar op de werkvloer) en gelijktijdig op een haalbaar verbetertraject op klas- en/of schoolniveau. Indien blijkt dat er méér nodig is, dan kan dit verschillende zaken betreffen:

- Meer nodig voor leerkracht of ib'er: bijvoorbeeld een individueel *coachingstraject* (hierbij kan de behandelaar, casemanager of bovenschool onderwijsloket worden ingezet, de kosten daarvoor zijn voor de school en/of het schoolbestuur)
- Meer nodig voor schoolontwikkeling/beleid op gebied van lees- en spellingonderwijs → *consultatietraject* → indien complexer → procesbegeleiding / onderwijsloket of anderszins (de kosten daarvoor zijn voor de school en/of het schoolbestuur).

Globale indeling van de uren voor casemanager

- Bij een nieuwe school of met nieuwe deelnemers; kennismakingsgesprek en intake (inclusief verslaglegging): **3 uur**
- De **kennismaking** is gericht op uitleg werkwijze en doel preventieve dyslexiezorg en bespreken van schoolontwikkeling t.a.v. lees- en spellingonderwijs. Dit gesprek wordt gevoerd met ib'er van de school en bij voorkeur ook met leerkracht(en) van de leerling, voor wie het traject is aangevraagd.
- Tijdens het **intakegesprek** (met ib'er én leerkracht) wordt aanvullende informatie over de leerling gevraagd. Daarnaast is er aandacht voor de leervraag van de leerkracht. Is er verbinding met de ontwikkelpunten die de school in het SOP heeft beschreven?
  NB: Beide gesprekken kunnen worden gecombineerd in een gesprek.
- **Startgesprek** met ouders, leerkracht, ib'er/leescoördinator school en behandelaar (dit in onderling overleg): **1,5 uur**
- Tijdens dit gesprek staat de begeleidingsbehoefte van de leerling centraal en stemt de behandelaar de werkwijze van het preventieve traject af. De casemanager is aanwezig om op de hoogte te zijn van de aanpak en de afstemming. Uitgangspunt daarbij is samenwerking tussen ouders-school-zorg.

- **Eerste helft interventieperiode**: check op afstand (bijvoorbeeld per mail): **0,5 uur**
- **Tussentijdse evaluatie** (halverwege): monitoring voortgang PD-leerlingentraject, voorlopige advisering voor te volgen vervolgtraject, interventietrouw (worden de interventies uitgevoerd zoals ze zijn bedoeld en afgesproken?. Bij dit gesprek met ouders, leerkracht, ib'er/leesspecialist en behandelaar is de casemanager aanwezig: **1,5 uur**
  Aansluitend aan het gesprek over de leerling wordt (zonder de ouders) de voortgang van het PD-ontwikkelings-traject besproken: ervaringen en leervragen leerkracht en de ontwikkelpunten van de school: **0,5 uur**
- **Tweede helft interventieperiode**: check op afstand (bijvoorbeeld per mail/telefoon): **1 uur**
- **Eindevaluatie**: eindgesprek en kort verslag monitoring totale interventietraject: **1.5 uur**
  Gesprek is met ouders, leerkracht, ib'er/leescoördinator, behandelaar, de CM is daarbij aanwezig.
  Aansluitend aan het gesprek over de leerling (zonder de ouders) een eerste korte evaluatie van het PD-leerlingentraject in relatie tot het PD-ontwikkelingstraject, waarin vooral de ervaringen van de leerkrachten centraal staan in relatie toe de ontwikkelpunten van de school: **0,5 uur**
- **Evaluatie van PD-schoolontwikkelingstraject** over afgelopen periode met ib'er/leesspecialist/directie: **2 uur.**
  Terugkoppeling aan de hand van PD-beleidsformulier. In hoeverre zijn de ontwikkelpunten (leerkracht- en schoolontwikkeling) bereikt? Wat is de volgende stap in de ontwikkeling (cyclisch). Is er behoefte aan vervolg? Is een intensiever traject aangewezen?
- Kort **verslag** monitoring totale interventietraject (behandeltraject en leertraject): **1 uur**
- Reistijd: **2 uur**

Toelichting: Hoe de uren (15 uur per leerling) verdeeld worden, kan variëren per school. Indien het een nieuwe school betreft zal er in het begin meer tijd nodig zijn voor kennismaking, uitleg, intake. Naarmate de school en de casemanager aan elkaar gewend zijn, zal de verhouding anders komen te liggen. Het is belangrijk dat de casemanager de tijd goed bewaakt: dus niet al te grote verbeterklussen oppakken en aan de bel trekken als er zaken gebeuren die veel meer tijd vragen, dan voorzien. De CM-tijd is vastgesteld leerling, dus bij 2 leerlingen heeft de casemanager 30 uur te verdelen over een schooljaar.

Ureninzet casemanager (totaal)

Inzet casemanager PD-traject (PD-leerlingentraject en PD-schoolontwikkelingstraject):
- **15 uur** per leerling (bekostigd uit projectgelden/overhead)

PD-team coördinatie- en organisatie:
- 25 uur per jaar (bekostigd uit projectgelden/overhead)

Consultatietraject (extra bovenop PD-schoolontwikkelingstraject)
- maximaal 15 uur (all-in) per school per traject

Professionalisering:
- Professionalisering met betrekking tot casemanagementcompetenties (bekostigd uit eigen professionaliseringsbudget)
- 10 uur per jaar voor deelname aan Bouw!-trainingen en Blended Learning (bekostigd uit projectgelden/overhead)

Bijlage 3: Consultatietraject

Consultatietraject

Wanneer er een ontwikkelvraag of leervraag op klas-bouw- of schoolniveau ligt, waarop de school wil verdiepen, is het mogelijk een consultatietraject aan te vragen. Dit is een apart traject dat ook apart bekostigd dient te worden. Bij dit traject ligt de regie bij de school, maar is de CM meer betrokken als. Het consultatietraject richt de casemanager samen met de school in

Totale tijd voor de casemanager voor een consultatietraject: **15 uur**

Duur: de duur van het consultatietraject kan een paar maanden tot maximaal een jaar bestrijken.

In dit traject heeft de casemanager een actieve rol als 'chance agent'. De taakstelling bestaat uit het samen met de school nagaan welke oplossingen er gevonden kunnen worden voor de vragen die de school heeft met betrekking tot het lees- en spellingonderwijs (ON1 & ON2) én de specifieke en intensieve begeleiding op ON3. Daarbij worden de ontwikkeldoelen die het SOP van de school zijn beschreven mede als uitgangspunt genomen, evenals de professionaliseringsvragen van de school.

Indien aangewezen, bepaalt de casemanager samen met de school welke consultatievraag aan de (hoofd) behandelaar gesteld wordt (daarvoor is in totaal 10 uur ter beschikking). Belangrijk is, dat er een overzichtelijk en te overzien traject wordt uitgezet, dat in de 15 uur die de CM heeft te behappen valt. De doelstellingen voor en afspraken over het te volgen traject legt de CM schriftelijk vast en laat dit accorderen door de school.

Globale indeling van de uren voor casemanager in traject 2

- Kennismakingsgesprek en intake (inclusief verslaglegging): **2 uur**
- Gesprek over inhoud consultatietraject en verslaglegging: **2 uur**
- Uitvoering van eerste deel van traject met – indien meerwaarde - consultering van de behandelaars uit de zorg: **3 uur**
- Tussentijdse evaluatie (halverwege): voortgang, voorlopige effectenbepaling, fidelity enz.): **1 uur**
- Uitvoering van tweede deel van traject bij voorkeur met consultering van de behandelaars uit de zorg: **3 uur**
- Eindevaluatie en kort verslag monitoring totale interventietraject: **1 uur**
- Afsluitend gesprek over hoe dit verbetertraject te implementeren in schoolontwikkeling: **1 uur**
- Reistijd: **2 uur**

In het geval dat de school complexere zaken (bijvoorbeeld uitgebreide coaching, intensieve deskundigheidsbevordering of een uitgebreid verbetertraject) wil of moet aanpakken, dan dient de school contact op te nemen met de procesbegeleider van de school en/of een intensiever traject (bijvoorbeeld via onderwijsloket) aan te vragen.

Bijlage 4: Proefbehandeling

Proefbehandeling

Naast het PD-leerlingentraject is – op kleine schaal – ook de mogelijkheid geboden voor proefbehandeling. De leerling is dan al met 3xE aangemeld voor EED-zorg. Bij twijfel aan de hardnekkigheid - tijdens het diagnostisch traject – of bij een moeilijk beoordeelbare comorbiditeit is er de mogelijkheid om gedurende maximaal 10 weken (1 uur per week) te voorzien in proefbehandelingen. De 10 behandeluren van de medebehandelaars zijn extra uren (die dus ook bekostigd moeten worden). De hoofdbehandelaar is hier als diagnosticus bij betrokken (geen extra uren). Dit traject heeft ook een preventief karakter is, omdat er behandeld wordt vóórdat de diagnose is gesteld. Deze proefbehandeling kan de uitgebreide diagnose (en dus ook het behandeltraject in de zorg) voorkomen.

Totale tijd voor de proefbehandeling voor behandelaar in afstemming met hoofdbehandelaar: **10 uur**

- **Duur**: de duur van de proefbehandeling is maximaal 10 weken

Globale indeling van de uren voor proefbehandeling

Intake en eerste fase van diagnostiek **(onderdeel van regulier EED-traject)**

- Proefbehandelingen: 10 x 1 uur = **10 uur**
- MDO: beoordeling resultaten proefbehandeling en besluit tot al dan niet voortzette n van diagnostiek **(onderdeel van regulier EED-traject)**
- Afstemmen met ouders en school **(onderdeel van regulier EED-traject)**